

การพัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศ
ของนักศึกษาหุนวอก : กรณีศึกษาวิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิดล

วรรณา จิตรักมั่น*

ดร.ลุยง วีระนาวิน **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหุนวอก : กรณีศึกษาวิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา มีการทดลองใช้กิจกรรม และประเมินผลพร้อมทั้งปรับปรุงกิจกรรมและพัฒนากิจกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหุนวอกระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหุนวอกศึกษา ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 26 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง 2) แผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหุนวอก 3) แบบทดสอบก่อนและหลัง 4) ใบงานวัดทักษะจำนวน 5 ใบงาน 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาหุนวอก ผลการวิจัยพบว่า 1) จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยแบบสัมภาษณ์มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ได้ข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหุนวอก ซึ่งมีประสิทธิภาพสามารถนำไปสร้างกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหุนวอกได้ 2) ผลคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังใช้แผนการจัดกิจกรรม พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้แผนการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และแสดงให้เห็นว่าก่อนการใช้แผนกิจกรรมอยู่ในระดับ $\bar{X}=7.19$ หลังจากการใช้แผนกิจกรรมอยู่ในระดับ $\bar{X}=13.54$ 3) ผลคะแนนจากใบงานเพื่อวัดทักษะการเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหุนวอกได้คะแนนเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 ทุกใบงาน ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การทดสอบ 4) ผลคะแนนจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาหุนวอกที่มีต่อกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.23$)

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

Abstract

This research is a research and development (R&D) entitled “The Activities Development Enhancing the Capacity Building of Using the Information of Deaf Students: A Case Study of Ratchasuda College, Mahidol University”. The purposes of this research are: to study the basic data in activities development enhancing the capacity building of using the information of deaf students; to develop the activities of enhancing the capacity building of using the information of deaf students; to experiment the activities of enhancing the capacity building of using the information of deaf students and to evaluate and adjust the activities and also develop the activities of enhancing the capacity building of using the information of deaf students. The sample group of this research is 26 B.A. deaf students of the fourth year in Deaf Studies from the purposive sampling. The results of the research are: first, specialist interview; the according index of the questionnaire is 1.00. From this result, we got the basic data in the activities development enhancing the capacity building of using the information of deaf students which we can create the activities enhancing the capacity of using information of deaf students. Second, the pre-test and post-test score of the activities enhancing the capacity of using information of deaf students plan is different; the statistic consequence is at 0.05, this shows that before the activities using plan is at $\bar{X} = 7.19$ and at $\bar{X} = 13.54$ after the activities using plan. Third, deaf students passed the test by getting more than 50% of score from the work sheet which evaluates the skill of learning about the activities enhancing the capacity of using information of deaf students. Finally, the score from satisfaction evaluation of deaf students towards the activities is in “very satisfaction” level ($\bar{X} = 4.23$)

บทนำ

วิทยาลัยราชสุดาเป็นสถาบันการศึกษา ที่มุ่งเน้นการให้การศึกษาและบริการวิชาการแก่คนพิการและผู้เกี่ยวข้องตลอดจนวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตคนพิการบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม โดยจัดหลักสูตรที่มีโครงสร้างกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตลอดจนจัดการศึกษาจากการปฏิบัติจริง เรียนรู้เรื่องมนุษย ธรรมชาติ ศิลปะ และดนตรี ผ่านภาษามือไทยและวัฒนธรรมคนหูหนวก (วิทยาลัยราชสุดา 2552: 1) ซึ่งนักศึกษาของวิทยาลัยราชสุดาจะต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศ จากแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ เช่น ห้องสมุด และเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งห้องสมุดของวิทยาลัยราชสุดา เป็นเครือข่ายของหอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล ให้บริการนักศึกษาทุกคนของมหาวิทยาลัยมหิดล และบุคคลภายนอกด้วย

ดังนั้นนักศึกษาของวิทยาลัยราชสุดาจึงต้องใช้ฐานข้อมูลของหอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับนักศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าวร้อยละ 95

ใช้ภาษาอังกฤษ ห้องสมุดวิทยาลัยราชสุดาจึงต้องอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาพิการเพิ่มเติม เช่น หนังสืออักษรเบรลล์ และหนังสือเสียงสำหรับนักศึกษาตาบอด เครื่องอ่านหนังสือสำหรับนักศึกษาสายตาเลือนราง สำหรับนักศึกษาหูหนวก ได้จัดวีดิทัศน์บันทึกการสอนเป็นภาษามือ หนังสือที่เกี่ยวข้องกับการเรียนในภาคการศึกษา จัดพื้นที่ให้นักศึกษาเพื่อทบทวนการเรียน แลกสัติดสันหนังสือเพื่อแยกหมวดหมู่ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดพบว่า นักศึกษาหูหนวกส่วนมากมีปัญหาการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล และเว็บไซต์ ของมหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษาหูหนวกไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน เช่น กำหนดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาการลงทะเบียนล่าช้าและผิดพลาด ประการสำคัญคือปัญหาการไม่เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากการค้นหาทรัพยากรจากห้องสมุดและหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดลทำให้นักศึกษาหูหนวกมีปัญหาเรื่อง การทำรายงาน การหาองค์ความรู้เพิ่มเติม ทั้งนี้เพราะนักศึกษาหูหนวกมีข้อจำกัดและข้อแตกต่างจากนักศึกษาที่มีการได้ยิน นักศึกษาหูหนวกที่เข้าเรียนในระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยราชสุดา มีความสามารถด้านการอ่าน การเขียนภาษาไทยแตกต่างจากนักศึกษาที่มีการได้ยินที่อยู่ในระดับชั้นปีเดียวกัน ซึ่งผลสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่าเด็กหูหนวกในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการอ่านต่ำกว่าเด็กที่มีการได้ยินในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 (จิตประภา ศรีอ่อน 2550 : 1) และข้อแตกต่างของนักศึกษาหูหนวกกับนักศึกษาที่มีการได้ยิน คือ นักศึกษาหูหนวกรับรู้ด้วยตาผ่านภาพที่มองเห็นและภาษามือซึ่งแตกต่างจากการเขียนเหมือนนักศึกษาทั่วไป ทำให้เกิดปัญหาและไม่สามารถใช้ประโยชน์จากบริการสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาลัยราชสุดาและของหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะบริการสารสนเทศดังกล่าวสร้างขึ้นบนพื้นฐานของผู้ที่มีการได้ยินและใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่

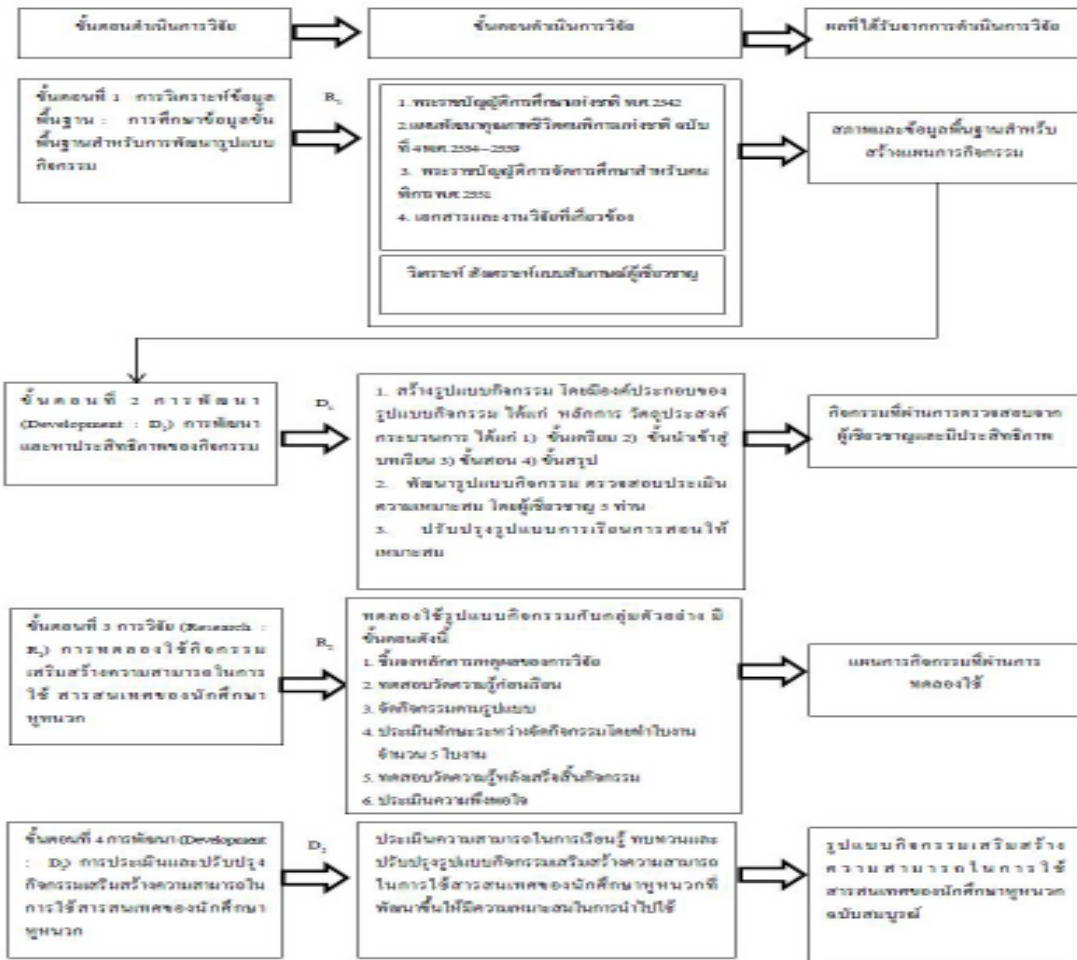
ดังนั้นผู้วิจัย ซึ่งปัจจุบันทำงานด้านกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยราชสุดาและเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนศึกษา จึงต้องการนำความรู้ในสาขาวิชาพัฒนศึกษามาส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากหอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล โดยจัดทำกระบวนการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหูหนวก
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหูหนวก
3. เพื่อทดลองใช้กิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหูหนวก
4. เพื่อประเมินและปรับปรุงกิจกรรมและพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหูหนวก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษา
 หนวก : กรณีศึกษาวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังภาพที่ 1



เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง
2. แผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษา

หมู่นวกที่พัฒนาขึ้น

3. แบบทดสอบก่อนและหลังใช้แผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหมู่นวก แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ ที่ผ่านการวิเคราะห์ตรวจสอบหาคุณภาพของข้อสอบแล้ว
4. ใบงานวัดทักษะจำนวน 5 ใบงาน

5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาหุหนวกที่มีต่อกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศ จำนวน 29 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหุหนวก ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence :IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.5 - 1.00

2. การหาค่าความยากง่าย และหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบตามโดยเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง .20 -.80 เป็นข้อสอบที่มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ ส่วนค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR - 20 โดยความเชื่อมั่นของเครื่องมือจะต้องมีค่ามากกว่า 0.7 ขึ้นไป

ในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยนั้น ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลการเรียน ใช้เกณฑ์ ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และ t - test แบบ Dependent

2. การประเมินทักษะการใช้สารสนเทศ ใช้เกณฑ์ ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเกณฑ์การแปลความหมาย

3. ความพึงพอใจ ใช้เกณฑ์ ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละและเกณฑ์การแปลความหมาย

ผลการวิจัย

การวิจัยและพัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหุหนวก : กรณีศึกษาวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบไปด้วย

1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการสร้างรูปแบบกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหุหนวก

1.1 ผลการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าวิธีการเรียนการสอนควรยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งจัดเตรียมสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้เอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาหุหนวก การเรียนการสอนของนักศึกษาหุหนวกจะต้องใช้บุคลากรจำนวนมากประกอบไปด้วยอาจารย์หรือผู้สอน ล่ามภาษามือจำนวน 2 คน ผู้ช่วยจดคำบรรยาย (Note Taker) ผู้ช่วยสอน (Tutor) เจ้าหน้าที่บันทึกเทปวีดิทัศน์ เจ้าหน้าที่ใส่คัทสนูปกรณ์ เนื่องจากนักศึกษาหุหนวกในระหว่างเรียนจะมองล่ามภาษามือและผู้สอนเป็นหลักโดยไม่คาดสายตามจึงไม่สามารถจดการสอนที่ผู้สอน

สามารถถ่ายทอดได้ จึงจำเป็นต้องมีบุคลากรเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักศึกษาหูหนวก ผู้สอนจำเป็นจะต้องศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคนหูหนวก เช่น วัฒนธรรมของคนหูหนวก วิธีการสอนนักศึกษาหูหนวก รูปแบบการสอนนักศึกษาหูหนวก สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน การทำความเข้าใจกับล่ามภาษามือและผู้จุดคำบรรยาย เพื่อจะทำให้การสอนนั้นมีประสิทธิภาพและนักศึกษาหูหนวกเข้าถึงได้อย่างเหมาะสมสื่อการสอนที่มองเห็นได้ชัดเจนนักศึกษาหูหนวกส่วนใหญ่ใช้ภาษามือได้ดี แต่มีปัญหาเรื่องการใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่สองของเขาทั้งการอ่านและการเขียน

1.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการจัดรูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศ พบว่า กิจกรรมควรมีลักษณะ เปิดโอกาสให้นักศึกษาหูหนวกได้ลงมือปฏิบัติโดยตรง ให้ได้รับประสบการณ์ตรง ควรจัดทำเป็นขั้นเป็นตอนไม่ซับซ้อนยุ่งยากเป็นระบบ เปิดโอกาสให้นักศึกษาหูหนวกได้ทำด้วยตนเอง และควรมีเวลาให้นักศึกษาได้ประมวลความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมไม่ควรมีการบรรยายมากเกินไป ควรเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสุขอยากเรียนรู้เพิ่มเติม มีภาพประกอบการแสดงต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาหูหนวกมองเห็นภาพหรือภาพเคลื่อนไหว เพราะใช้การดูด้วยตาแทนการฟังเสียง การสอนในเรื่องเดิมจะทำให้ นักศึกษาเบื่อและส่งผลให้นักศึกษาไม่สนใจเรียน นักศึกษาหูหนวกจะมีปัญหาด้านภาษา และการอ่านเป็นอย่างมาก การจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงข้อความหรือประโยคที่สั่งให้นักศึกษาหูหนวกทำว่ามีความเข้าใจในคำถามมากน้อยเพียงใด เพื่อให้นักศึกษาหูหนวกสามารถเข้าใจและทำกิจกรรมได้อย่างชัดเจน

2) ผลของการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหูหนวกผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของสรุปขั้นตอนของกิจกรรมได้ดังนี้

2.1 ขั้นเตรียม เตรียมผู้สอนให้มีความพร้อมในการสอน ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน เตรียมวิธีการสอน สื่อ วัสดุที่ใช้ในการสอน และให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียน

2.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนหลัก ผู้สอนแจ้งจุดประสงค์ของกิจกรรมและแผนการจัดกิจกรรม แสดงภาพหน้าจอของระบบการสืบค้นฐาน ข้อมูลคลังความรู้มหาวิทยาลัย มหิดล การถามถึงประสบการณ์ว่านักศึกษาเคยเห็นหรือเคยเข้าไปใช้บริการหรือไม่ และชักชวนให้นักศึกษาร่วมกิจกรรมโดยการสนทนาให้เห็นถึงประโยชน์ในการสืบค้นฐาน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2.3 ขั้นสอน สาธิตวิธีการค้นหาหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ ตามลำดับเพื่อให้นักศึกษาทราบถึงภาพรวม พุดสรุปในภาพรวมการค้นหาหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาเห็นภาพชัดเจนขึ้น สอนการค้นหาหนังสือจากคำสำคัญ การค้นหาหนังสือจากผู้แต่ง การค้นหาหนังสือจากชื่อเรื่อง การค้นหาหนังสือจากชื่อหัวเรื่อง และการค้นหาหนังสือจากเลขหมู่ ในการสอนแต่ละขั้นตอนต้องให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติพร้อมกับผู้สอนทีละขั้นตอน มีการทดลองให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นคู่ โดยให้ค้นหาหนังสือจากสิ่งที่ผู้สอนได้สอนไป และเมื่อฝึกปฏิบัติเรียบร้อยแล้วให้นักศึกษาทำใบงานด้วยตนเองในทุก ๆ ขั้นตอนการสอนด้วย

2.4 ชั้นสรุป ผู้สอนทบทวนการสอนบทเรียนหลัก แบบย้อนกลับอย่างย่อ ๆ สรุปกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปและให้นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน

3) ผลการทดลองใช้กิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษา หนูหนวก พบว่า

ตารางสรุปผลสอบก่อนเรียนและหลังการทดลองใช้กิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหนูหนวก

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ก่อนการใช้แผนกิจกรรม	26	7.19	2.22	12.639	.00*
หลังการใช้แผนกิจกรรม	26	13.54	1.56		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 26 คน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเมื่อผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้แผนการจัดกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และจากตารางแสดงให้เห็นว่าก่อนการใช้แผนกิจกรรม มีค่า อยู่ในระดับ 7.19 หลังการใช้แผนกิจกรรมอยู่ในระดับ 13.54 และค่า S.D. ก่อนการใช้แผนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ 2.22 และหลังการใช้แผนการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ 1.56

ผลการวิเคราะห์คะแนนใบงานวัดทักษะในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหนูหนวก

ใบงาน	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	ระดับ
ใบงานที่ 1	9.23	0.41	76.92	ดี
ใบงานที่ 2	10.69	1.89	89.08	ดีมาก
ใบงานที่ 3	11.62	0.65	96.83	ดีมาก
ใบงานที่ 4	11.92	0.28	99.33	ดีมาก
ใบงานที่ 5	9.92	2.53	82.67	ดีมาก

จากตารางพบว่า นักศึกษาทำใบงานทุกใบงาน มีคะแนนเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 ทุกใบงาน ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การทดสอบ

จากการวิเคราะห์คะแนนจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาหนูหนวกที่มีต่อกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศ พบว่าในขั้นนำเข้าสู่บทเรียนหลักนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$ S.D.=0.70) ชั้นสอนนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$ S.D.=0.69) ชั้นสรุปนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.06$ S.D.=0.67) ภาพรวมของการจัดกิจกรรมนักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$ S.D.=0.67) สรุปได้ว่านักศึกษา

มีความพึงพอใจต่อแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$ S.D.=0.68)

4) ผลจากการประเมินและปรับปรุงกิจกรรมและพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหูหนวก

ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองมาประเมินและปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหูหนวก โดยหลังจากการทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยพบว่า มีสิ่งที่ต้องพัฒนาดังนี้

1) ชั้นเตรียมความพร้อม ผู้วิจัยต้องปรับเวลาในการทำแบบทดสอบเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากนักศึกษาหูหนวกไม่สามารถดูวีดิทัศน์ภาษามือแบบต่อเนื่องได้ จำเป็นจะต้องปรับเวลาให้นักศึกษาหูหนวกทำพร้อมกันไปทีละข้อแล้วหยุดเวลาหลังจากดูวีดิทัศน์ เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ความคิด แล้วจึงถามนักศึกษาหูหนวกว่าพร้อมจะดูวีดิทัศน์ข้อต่อไปก่อนจึงเปิดวีดิทัศน์ข้อต่อไปได้

2) ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้วิจัยพบว่านักศึกษา นักศึกษาเข้าใจถึงจุดประสงค์ของการจัดทำแผนการจัดกิจกรรม และมีความพึงพอใจกับการแสดงภาพหน้าจอของระบบการสืบค้นฐานข้อมูลคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล เนื่องจากนักศึกษาหูหนวกบางคนไม่เคยเข้ามาใช้หรือเข้ามาในฐานข้อมูล จึงไม่ทราบว่าจะค้นหาอย่างไร การชักชวนเข้าร่วมกิจกรรมโดยวิธีการสนทนาให้เห็นถึงประโยชน์ในการสืบค้นฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ยังไม่เพียงพอสำหรับนักศึกษาหูหนวกเพราะจากที่ผ่านมา นักศึกษาจะใช้วิธีการค้นหาหนังสือแบบเก่าคือการเดินหาหนังสือที่ต้องการตามชั้นหนังสือ เนื่องจากได้จัดหนังสือตามหมวดหมู่ รวมถึงหนังสือในห้องสมุดของวิทยาลัยฯ มีไม่มากนัก จึงจำเป็นต้องเพิ่มการจูงใจให้เข้าร่วมกิจกรรม ด้วยวิธีการให้ของรางวัลสำหรับนักศึกษาหูหนวกที่ค้นหาหนังสือและทำใบงานที่กำหนดได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3) ชั้นการสอนการสาธิตวิธีการค้นหาหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ ตามลำดับเพื่อให้ นักศึกษาหูหนวกทราบถึงภาพรวม และจำเป็นต้องมีการป้องกันให้นักศึกษาหูหนวกสนใจในสิ่งที่ผู้สอนโดยวิธีการปิดหน้าจอคอมพิวเตอร์ เนื่องจากนักศึกษาหูหนวกสนใจและอยากปฏิบัติตามผู้สอนทันที จึงทำให้นักศึกษาหูหนวกไม่เข้าใจภาพรวมในการจัดกิจกรรม และเป็นวันที่ 2 จึงจำเป็นต้องเพิ่มขึ้นตอน ทบทวนการสอนในวันแรกให้แก่ นักศึกษา เนื่องจากพบว่านักศึกษาหูหนวกตั้งคำถามจากที่สอนไปแล้วในวันแรก

4) ชั้นสรุปต้องปรับระยะเวลาในการฉายวีดิทัศน์แบบทดสอบโดยการทำให้พร้อมกันทีละข้อและให้เวลานักศึกษาในการคิดในแต่ละข้อ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สอบถามหรือให้นักศึกษาเป็นผู้ทบทวนบทเรียนร่วมกับผู้สอน ทั้งนี้เพื่อประเมินความรู้และความเข้าใจในกิจกรรมที่จัดขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศของนัก

ศึกษาหุหนวก : กรณีศึกษาวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าแผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศที่สร้างขึ้น ทำให้นักศึกษามีผลการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบหลังการใช้แผนการจัดกิจกรรมมากกว่าก่อนการใช้แผนการจัดกิจกรรม และคะแนนจากใบงานวัดทักษะการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหุหนวก ในระหว่างเรียนผ่านเกณฑ์การทดสอบทุกใบงาน ผลความพึงพอใจต่อกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถในการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมที่สร้างขึ้นได้ดำเนินการตามหลักการพื้นฐานของการออกแบบและพัฒนาระบบการสอน จะบอกวิธีการจัดทำให้เป็นรูปแบบ (Model) และการออกแบบอย่างเป็นระบบจะเป็นห่วงโซ่วงจร (Loop) ที่มีข้อมูลย้อนกลับเพื่อการประเมินทุกขั้นตอน (Cybernetic) ซึ่งมีความเหมาะสมกับวัฒนธรรมคนหุหนวกตามที่งานวิจัยของจิตประภา ศรีอ่อน (2545) ได้ทำการวิจัยและพัฒนาการผลิตสื่อวีดิทัศน์สำหรับคนหุหนวก เรื่องการสอนคอมพิวเตอร์สำหรับคนหุหนวกเพื่อศึกษาวิจัยและพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ที่เหมาะสมสามารถตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนหุหนวกไทย โดยศึกษาว่าคนหุหนวกใช้ภาษามือไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ได้หรือไม่ คำศัพท์คอมพิวเตอร์และท่ามือที่จำเป็นสำหรับใช้ในการเรียนการสอนคนหุหนวกมีอะไรบ้าง กระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ที่เหมาะสมสามารถตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนหุหนวก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ด้านคือข้อเสนอแนะในการนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยด้านผลการเรียนรู้ เรื่องการใช้สารสนเทศของนักศึกษาหุหนวก พบว่า นักศึกษามีผลการเรียนรู้และทักษะการใช้สารสนเทศเพิ่มขึ้นหลังจากการใช้แผนการจัดกิจกรรม สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาหุหนวกจะสามารถเรียนรู้ได้ดีเท่ากับคนทั่วไป ถ้ามีการจัดการสอน การจัดกิจกรรม ตามองค์ประกอบ คือ การกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยออกแบบการสอนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนหุหนวก มีการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของคนหุหนวกที่ต้องคำนึงถึงการใส่สายตาในการรับรู้ข้อมูล และการใช้ภาษามือในการสื่อสาร รวมถึงการยอมรับข้อจำกัดในการใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่ 2 ของคนหุหนวก ผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมจึงควรปรับรูปแบบการสอนหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนการจัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน

1.2 แผนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักศึกษาหุหนวก สามารถนำไปปรับรูปแบบการสอนหรือการจัดกิจกรรมในด้านอื่น ๆ เช่น กิจกรรมบรรยายให้ความรู้ด้านวิชาการ การอบรม กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากเป็นขั้นตอนการสอนหรือการจัดกิจกรรมที่นักศึกษาหุหนวกสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้

1.3 จากผลการวิจัยด้านความพึงพอใจของนักศึกษาหุหนวกที่มีต่อการใช้แผนการจัด

กิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักศึกษาทุกคน พบว่า นักศึกษาให้ความสนใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามผู้สอน โดยเฉพาะนักศึกษาให้ความสนใจมากที่สุด ในข้อที่ให้ นักศึกษาได้ทำกิจกรรมตรงตามความสนใจและความต้องการ ดังนั้นวิทยาลัยฯ จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดกิจกรรมตามความต้องการของนักศึกษาทุกคน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาการศึกษา ในเรื่องของการจัดกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพของนักศึกษาทุกคน ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ นักศึกษาทุกคนได้รับความรู้และเข้าใจเท่ากับนักศึกษาปกติทั่วไป

2.2 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักศึกษาทุกคน เนื่องจากนักศึกษาทุกคนส่วนใหญ่จะมีปัญหาด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาที่ 2 ของคนทุกคน

2.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนากิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาทุกคน ในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ระหว่างผู้สอน นักศึกษาล่ามภาษามือ ผู้บริหาร หรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

2.4 ควรมีการวิจัยและพัฒนาเว็บไซต์ที่เหมาะสมกับคนทุกคน เพื่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ของคนทุกคน

เอกสารอ้างอิง

- กัณติกาณ สืบกัณร. (2551). การศึกษาผลการเรียนรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, มหาวิทยาลัยศิลปากร
- มูลนิธิวิทยาลัยราชสุดา. (2544). สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในวโรกาสเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- จิตประภา ศรีอ่อน (2550). ความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนโสตศึกษา. นครปฐม: วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิตประภา ศรีอ่อนและคณะ. (2545). รายงานผลการวิจัยเบื้องต้น โครงการวิจัยและพัฒนาการผลิตสื่อวีดิทัศน์สำหรับคนหูหนวก เรื่องการสอนคอมพิวเตอร์สำหรับคนหูหนวก. นครปฐม:วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
- วิทยาลัยราชสุดา. (2552). หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552 (หลักสูตร 5 ปี). นครปฐม: วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

วารสารวิทยบริการ
ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๕๖

การพัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถ
วรรณมา จิตรักมั่น และดร.ลุ่มง วีระนาวัน

พูนพิศ อมาตยกุล. (2545). *ปาฐกถาประสงคฺ์ ตู๋จันดา ครั้งที่ 10 เรื่อง เด็กหูหนวกแต่กำเนิด :*
หมอ ครู ผู้ปกครอง กำลังลิตรอนสิทธิเสรีภาพของเขาหรือ. กรุงเทพฯ : ภาควิชากุมาร
เวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
มานะ ประทีปพรศักดิ์. (2549). *การพัฒนาชุดบทเรียนมัลติมีเดียเพื่อการสอนคนหูหนวก*
เรื่อง พุทธ ประวัติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
คอมพิวเตอร์ ภาควิชาคอมพิวเตอร์ศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาววรรณมา จิตรักมั่น
ที่อยู่	41/7 หมู่ 1 ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
ที่ทำงาน	วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
การศึกษา	พ.ศ. 2542 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม พ.ศ. 2546 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารงานทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2548 นักวิชาการศึกษา วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
